

Kitap İncelemesi

Ah Bu Gençler: Günümüz Gençliğinde Dini Kimliğin Görünümleri

Ali Ayten – Enes Vural, (İstanbul: İz Yayıncılık, 2023)

Seher Ilgaz

0009-0006-6007-840X

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Felsefe ve
Din Bilimleri Bölümü, Karabük, Türkiye

Master Student, Karabük University, Institute of Graduate Programs, Department of
Philosophy and Religion Sciences, Karabük, Türkiye

ror.org/04wy7gp54

ilgaz.shr@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Prof. Dr. Ali Ayten ve Dr. M. Enes Vural tarafından kaleme alınan "*Ah Bu Gençler: Günümüz Gençliğinde Dini Kimliğin Görünümleri*" adlı eseri tanıtmak amacı ile yazılmıştır. Eser, dinin kimlik gelişimindeki rolü ile ilgili 2128 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılmış, nicel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiş bir araştırma sunmaktadır. İki ana bölümden oluşan eser giriş kısmında ergenlik dönemindeki bireyin özellikleri ve kimlik kazanım süreçleri ele alınmaktadır. Birinci bölümde dinin kimlik üzerindeki sosyal-psikolojik etkileri incelenmektedir. İkinci bölüm ise gençlerin dini inançları ve dindarlık düzeyleri üzerine yapılan güncel araştırma bulgularını ortaya koymaktadır. Kitap, gençlerin dini tutumlarına dair önemli bir kaynak niteliği taşıırken, ebeveynler ve eğitimciler için rehberlik sağlamakta ve ergenlik dönemine dair din psikolojisi alanındaki literatüre katkıda bulunmaktadır. Sade bir dil kullanılarak kaleme alınan bu eser, akademik bir bakış açısıyla yazılmıştır ve aynı zamanda ilgili alanda kaynak niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din Psikolojisi, Ergenlik, Dini Tutum, Dini Kimlik.

Atıf

Ilgaz, Seher. "Ah Bu Gençler: Günümüz Gençliğinde Dini Kimliğin Görünümleri"
BALAGH - Journal of Islamic and Humanities Studies 4/2 (Aralık 2024), 211-216.

Book Review**Oh, These Young People: The Manifestations of Religious Identity in Today's Youth**

Ali Ayten – Enes Vural, (Istanbul: İz Yayıncılık, 2023)

Abstract

This study aims to introduce the work titled " *Oh, These Young People: The Manifestations of Religious Identity in Today's Youth* " authored by Prof. Dr. Ali Ayten and Dr. M. Enes Vural. The work presents a study conducted with the participation of 2,128 university students, utilizing a quantitative method, on the role of religion in identity development. Composed of two main sections, the introduction discusses the characteristics of individuals in the adolescence period and their identity acquisition processes. The first section explores the social-psychological effects of religion on identity, while the second section reveals recent research findings on the religious beliefs and levels of religiosity among youth. This book serves as an important resource on the religious attitudes of young people, providing guidance for parents and educators, and contributes to the literature in the field of psychology of religion regarding adolescence. Written in a clear and straightforward language, this work is crafted from an academic perspective and serves as a valuable resource in the relevant field.

Keywords: Psychology Of Religion, Adolescence, Religious Attitude, Religious Identity.

Giriş

Din psikolojisi alanında yapılan çalışmaların hızla arttığı ve geniş alanlara yayıldığı son dönemlerde en çok tartışılan konulardan biri de ergenlerin dini tutumları olmuştur. Bu dönem, dinî inanç ve kimlik arayışı bakımından ciddi çalkantıların yaşandığı ve önemli kararların alındığı bir dönemdir. Tanıtımını yapacağımız *Ah Bu Gençler: Günümüz Gençliğinde Dinî Kimliğin Görünümleri*, bu kritik dönemle ilgili yapılan değerli bir eserlerden biridir.

Eser, Prof. Dr. Ali Ayten ve Dr. M. Enes Vural tarafından kaleme alınmıştır. Nicel yöntemden yararlanılan eserdeki veriler, ayrı illerdeki farklı lise türlerinde eğitim gören 2128 öğrenci ile gençlerin kimlik gelişimi ve dinin bu noktadaki rolü üzerine anket tekniği kullanılarak toplanmıştır. 2020 yılının Ekim-Aralık ayları arasında toplanan

çalışmanın bulguları, aynı zamanda alanda daha önce yapılmış benzer çalışmalarla da kıyas edilmiş ve bu alana dair uluslararası literatüre de başvurularak yorumlanmıştır.

Kitabın Bölümleri

Eser iki ana bölümden oluşmuştur. Giriş ve birinci bölüm M. Enes Vural tarafından, ikinci bölüm ve sonuç kısmı Ali Ayten tarafından kaleme alınmıştır. Bununla birlikte bölümler, iki yazarın çaprazlama okuma, kontrol ve geliştirmesi safhalarından geçirilerek son şeklini almıştır.

Giriş bölümünde günümüz gençleri nesil çalışmaları bağlamında değerlendirilirken kuşaklardan da genel olarak bahsedilmiştir. Kuşakların birbirinden ayrıldıkları yönlerde temas edilmiş ve çalışmanın asıl konusunu oluşturan Z kuşağının özellikleri üzerinde durulmuştur. “Bugünün Gençleri Kimler?” başlığı ile başlayan giriş bölümü, değişen dünya, bireyin kimlik kazanımının ve kimlik kargaşasının yaşandığı en önemli dönemi olan ergenlik, bu yönleriyle ele alınmıştır.

“Gençlerin Kimlik Kazanımında Dinin Rolü Nedir?” başlıklı birinci bölüm içerisinde birçok alt başlıklar verilmiştir. Bu bölümün yazarı M. Enes Vural’dır. Kimlik meselesinin sosyal-psikolojik açıdan ele alındığı bölüm, kitabın hacim olarak yarısını kaplamaktadır. Kimlik ve kimliğe ilişkin kavramsal açıklamalar yapılmış, sonrasında kimlik gelişimi ve kimlik kazanımına dair literatürde öne çıkan teoriler, kimlik kazanımında dinin önemi ve dini kimlik konuları üzerinde durulmuştur. Bu bölümde ayrıca başta ülkemiz olmak üzere farklı ülkelerde yapılan güncel araştırmaların verilerinden de yararlanılmıştır.

Ali Ayten tarafından kaleme alınan kitabın diğer yarısını oluşturan ikinci bölümde dindarlık bahsine yer verilmiştir. Son yirmi yılda farklı kişi ve kurumlarca gençler üzerinde yapılan çalışmalardan ve yazarın mevcut araştırma bulgularından hareketle gençlerin dini inanış ve yaşantıları açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan dindarlık ölçeğinin her bir maddesine dokuz başlık altında yer verilmiş ve her başlık altında gençlerin dindarlık anlayışları ve tutumları tartışılmıştır. Gençlerin karar verme süreçlerinde, arkadaş seçimlerinde, sosyal aktivitelere katılımında, giyinme ve

yeme-içme gibi davranışlarında dini inançların etkisine ve namaz, dua, oruç, Kur'an okuma gibi ibadetlerdeki genel durumları aktaran araştırmaların bulgularına başvurulmuştur. Bu bulgular aynı zamanda bazı ulusal ve uluslararası ölçekte yürütülen geniş çaplı araştırma bulguları ile karşılaştırılmış ve çeşitli grafikler ve tablolarla sunulmuştur.

Konusu ve Amacı

Bu eserde günümüz gençliğinin inanç dünyası ve dini kimlikleri yansıtılmak istenmiştir. Bu bağlamda gençlerin kimlik gelişimi ve dinin bu noktadaki rolü üzerine alan yazına katkı sağlanmak hedeflenmiştir. Din Psikolojisi alanında yazılan eserde aynı zamanda din ve kimlik ilişkisiyle ilgili çalışmalara da bu kitapla katkıda bulunulması temenni edilmiştir. Yararlanılan nicel yöntem, ulusal ve uluslararası literatürden yararlanılarak kurgulanmış olması eserin değerine değer katmış, nesnellik ve özgünlük kazandırmıştır. Eserde, Din Psikolojisi alanıyla ilgili yapılmış olan önceki birçok çalışmaya yer verilmesi ve gençlere yönelik özellikle Z kuşağı adına yapılacak olan araştırmalara katkı sağlayacak nitelikte olması öne çıkan taraflardır.

Eserde yer alan araştırmaya dair yapılan kavramsal açıklamalarda araştırmacılar, geniş kapsamlı alan yazın taraması yapmıştır. Bunun yanında sınırlılıklar net bir şekilde belirtilmiştir. Ayrıca konuya ilgi duyan okuyucuların, geniş kapsamlı okumalar yapmaları için farklı çalışmalara yönlendirildiği görülmüştür. Bu da eseri hem özgün kılmış hem de alandaki birçok çalışmadan ayrılmasını sağlamıştır.

Nicel araştırma yönteminden yararlanılan araştırmada kullanılan ölçek değerleri verilmiştir. Bilimsel bir araştırmada bu değerler akademik bir ifade ile verildiği gibi ayrıca örneklerde de açıklanmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırma sonuçlarının yer aldığı grafiklere ve önceki araştırmaların kıyaslandığı grafik ve tablolara da yer verilmiştir. Akademik bir çalışma olan eser sadece akademik kesim tarafından değil belli bir eğitim seviyesine sahip kitleler tarafından da rahatlıkla okunabilecek düzeyde kaleme alınmış ölçeklerin ve araştırma sonuçlarının değerlendirmeleri anlaşılır şekilde açıklanmıştır.

Günümüz gençliğinin dini tutumlarına dair yapılan çalışma, aileler ve eğitimciler için de bir kaynak niteliğindedir. Eserin özellikle ikinci bölümünde yer alan gençlerin dine ne kadar yaklaştıkları, önemli kararlar alırken dinin hangi rolde olduğu, giyim, yeme-içme gibi konularda dini ilkelerin ne denli etkisi olduğu, arkadaş seçimi ve sosyal etkinliklerde dini inancın rolünün ne olduğuna değinilmiştir. Bunun yanı sıra namaz, oruç, dua, Kur'an okuma gibi ibadetlere yaklaşımları ve yerine getirme derecelerinin ne olduğu hakkında verilen bilgiler ve değerlendirmelerle gençlerin daha çok anlaşılması sağlanmıştır. Ayrıca eser, ebeveynlerin ve eğitimcilerin dini konularda gençlere nasıl yönlendirilmesi gerektiğine dair katkılar sunacaktır.

Yazarlar kitapta yer alan araştırmalarda bulgular ve nesnel verilere yer verilmesine rağmen insan söz konusu olduğu için bazı şeylerde fikir verse de her şeyin açıklanamayacağı ve söyleyemeyeceğine değinmişlerdir. Hakikat, gerçek yaşamda şahsi öykülerdedir. Bu noktada, ruh sağlığını ele alırken daha tutarlı sonuçlar almak için dindarlığın çok boyutlu olarak ele alınması gerektiğine dikkat çekmişlerdir.

Eser din psikolojisi alanında yazılmış akademik bir yazın türüdür. Eserde sade ve akıcı bir dil kullanılmıştır. Araştırmayı oluşturan kavramsal çerçeveye yer verilmiş ve her bir kavram kısa, anlaşılır ve gerekli kısımlarda örnekler verilerek açıklanmıştır. Birinci bölümde yer alan bu kavramsal çerçeve metin olarak takibi zor bir düzende yazılmıştır. Okuyucu için kavramların koyu renklerde, maddeler halinde ya da yan başlık şeklinde ele alınması hem bu bölümün karmaşık yapısını düzenlemeyi hem de kavramların, okuyucuların zihninde daha kolay yer edinmesini sağlayabilirdi.

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışma özellikle ergenlik dönemine dair din psikolojisi alanında önemli bir katkı sunmaktadır. Tercihe edilen nicel araştırma yöntemi, kullanılan ölçekler ile bilimsel bir çalışma olup, ergenlerin dini tutumları ve kimlik gelişimlerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Yazarlar, geniş bir literatür taraması yaparak bulgularını ulusal ve uluslararası çalışmalarla karşılaştırmışlardır. Çalışma bu yönüyle kapsamlı bir literatür taraması sunarak alanda araştırma yapmak isteyen akademisyenler için rehber niteliği

taşımaktadır. Eser, aileler ve eğitimciler için değerli bir kaynak olmanın yanı sıra, gençlerin karar alma süreçlerinde dinin rolünü de vurgulamaktadır. Günümüz gençlerinin inanç dünyasına ve dini kimlik oluşumuna ışık tutması ve alana dair hacimli bir literatür sunması ile de araştırmacıların oldukça istifade edeceği bir çalışma niteliğindedir.